

6.6.2017

STM, työryhmän loppuraportti STM007:00/2016

Vakuutusten tarjoamisesta annetun direktiivin (IDD) implementointi

STM on pyytänyt Elinkeinoelämän keskusliitto EK:lta lausuntoa otsikkoasiassa. EK esittää lausuntonaan seuraavan.

Yleisiä näkökohtia

Hallituksen esitysluonnoksessa ehdotetaan implementoitavaksi Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/97 (*Directive on Insurance Distribution, IDD*) 23.2.2018 mennessä säätämällä uusi laki vakuutusten tarjoamisesta. Vakuutusedustuksesta annettu laki esitetään kumottavaksi. Esitetty sääntely tulisi koskemaan niin ensivakuutusta kuin monin osin myös jälleenvakuutusta, vakuutuksenantajia, vakuutusedustajia, sivutoimisia vakuutusedustajia ja pienimuotoista toimintaa harjoittavia eräitä sivutoimisia vakuutusedustajia.

Direktiivin sääntely edustaa kokonaisuudessaan hyvin laajaa joukkoa koskevaa, monin paikoin tarpeettoman yksityiskohtaista menettelytapaa ja tuotesääntelyä. Massiivisen direktiivin implementointi valmistuu valitettavan myöhäisessä vaiheessa. Koko suomalaisen vakuutusalan kannalta erittäin merkittävä ja laajamittainen lainsäädäntö tulee siten omaksua ja jalkauttaa käytäntöihin varsin ripeässä aikataulussa, mitä EK pitää valitettavana ja osin kohtuuttomana. EK pitää kuitenkin lainvalmistelusta vastanneen ministeriön, STM:n valmistelutapaa hankkeessa hyvänä ja huolellisena.

EK katsoo, että lainsäädännön myöhäinen voimaantulo ei ensisijaisesti johdu kansallisesta lainvalmistelusta, vaan itse direktiivin monimutkaisuudesta ja EU:n finanssimarkkinasääntelylle tyypillisestä sääntelyn monitasaisuudesta. EK uudistaakin tältä osin aiemmin esittämänsä huolen eurooppalaisen sääntelyprosessin valuviasta, jossa kansallinen lainsäädäntö on käsiteltävä ja hyväksyttävä ilman tarkkaa tietoa EU:n alemman tasoisen sääntelyn sisällöstä, joka on tätä kirjoitettaessa vielä pahasti keskeneräistä ja hyväksymisprosessissa. Koska tilanne toistuu verraten useissa EU:n lainsäädäntöhankkeissa ja tilanne on hyvin usein kohtuuton sääntelyn kohteina olevien yritysten kannalta, EK katsoo, että Suomen hallituksen tulisi terävöittää kautta linjan EU-

Lainsäädäntö ja hallinto/Yrityslainsäädäntö
Santeri Suominen

6.6.2017

edunvalvontaansa tältä osin. Lisäksi EK toivoo, että STM tarvittaessa siirtää täytäntöönpanoaikaa myöhemmäksi, jos alemmantasoinen EU-sääntely ei näytä valmistuvan ajallaan.

EK ei kannata hallituksen esitysluonnosta kaikilta osin. Esitysluonnos sisältää eräissä kohdissa vakuutusalan kannalta tiukempaa sääntelyä kuin mitä direktiivi edellyttää jäsenvaltiolta. Tällaiselle kansalliselle lisäsääntelylle ei ole esityksessä esitetty riittäviä perusteluja, mutta siitä todennäköisesti koituvia haittoja vakuutusosalalle ja yleiselle elinkeinoelämälle ei voida pitää vähäisinä. Lisäksi kansallinen lisäsääntely EU-lainsäädäntöhankkeissa on lähtökohtaisesti pääministeri Sipilän hallituksen hallitusohjelmakirjausten vastaista.

Yksityiskohtaiset huomiot

Palkkiosääntely

EK katsoo, että erilaiset palkkiomallit tulee edelleen olla mahdollisia, jos ne eivät ole asiakkaan edun vastaisia. Näin ollen esityksen 21 §:n perusteluja tulee muokata yhdenmukaisiksi em. MiFID II -sääntelyn kanssa.

EK kannattaa vakuutusmeklarien palkkioiden maksamista koskevaa työryhmän perusteltua esitystä. Vakuutusmeklarin riippumattomuus vakuutusyhtiöstä ilmenee siten, että meklarit eivät saa ottaa palkkiota vakuutusyhtiöltä, vaan omalta toimeksiantajaltaan, jolloin kilpailua ei käydä siitä, mikä yhtiö maksaa meklarille suurimman palkkion, vaan kilpailu tapahtuu asiakkaan intresseissä. Esitetty palkitsemissäntely varmistaa meklarien riippumattomuuden.

Ristiinmyyntisääntely

EK katsoo, että esityksen 30 § (kytkeykaupan kielto) on tarpeetonta kansallista lisäsääntelyä, josta tulisi luopua. Esitetyssä muodossaan se heikentää vakuutusalan asiakkaiden, kuten pk-yritysten, kannalta tarpeellisten ja hyödyllisten vakuutuspalveluiden saatavuutta ja rajoittaa uusien tuotteiden ja palveluiden kehittämistä. Esitys tarkoittaisi esimerkiksi, että yritysvaluutusyhtiön yhteydessä ei voitaisi jatkossa myydä riskienhallintapalveluja samassa vakuutuspaketissa asiakkaalle. Direktiivin jäsenvaltio-optio mahdollistaa tiukempien sääntöjen säätämisen siinä tapauksessa, että jäsenvaltio voi osoittaa myyntikäytäntöjen haitallisuuden kuluttajien kannalta. Tällaista perustelua ei EK:n mukaan esityksestä löydy. Esitys ei myöskään olisi linjassa parhaillaan implementointivaiheessa olevan ns. MiFID II -paketin kanssa (HE laiksi sijoituspalvelulain muuttamisesta ja laiksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä jne.).

Lainsäädäntö ja hallinto/Yrityslainsäädäntö
Santeri Suominen

6.6.2017

Sanktiosäätely

Direktiivin säätely tuo kiristyksiä sanktiosäätelyyn kauttaaltaan, mutta erityisesti sijoitusvakuutusten myynnin menettelytapoja koskeviin rikkomuksiin. Muiden vakuutuslajien velvoitteiden rikkomistapauksiin direktiivi sen sijaan ei ulota yhtä ankaraa sanktiosäätelyä. EK katsoo, että myös tältä osin kansalliselle lisäsäätelylle ei ole esityksessä riittäviä perusteita.

Ns. execution only -myynti

EK katsoo, että esityksessä olisi sallittava yksinkertaisten sijoitusvakuutusten myynti ilman asianmukaisuus- tai soveltuvuusarviointia. Mahdollisuuden hyödyntämättä jättäminen tarkoittaa kansalliselle lainsäätäjälle jätetyn option sivuuttamista ja siten kansallista lisäsäätelyä, joka haittaa suomalaisen vakuutusalan kilpailukykyä suhteessa jäsenvaltioihin ja maihin, joissa vastaava myynti on sallittua. Vastaavanlainen helpotettu myyntimahdollisuus on omaksuttu myös em. MiFID II -säätelyssä koskien rahoitusvälineitä ja sijoituspalveluja, joten IDD-direktiivissä ei ole tarpeen poiketa yleisestä linjasta tältäkin osin. Tämä olisi tärkeää myös tulevaisuuden digitaalisia tuotteita ja myyntimenettelyjä ajatellen.

Vahingonkorvaussäätely

EK:n näkemyksen mukaan vakuutusyhtiön ja asiamiehen vahingonkorvausvelvollisuutta sopimuksen ulkoisessa vastuussa koskeva pykälä on kansallista lisäsäätelyä, minkä lisäksi se on käytännössä Suomen vahingonkorvausoikeuden yleisten periaatteiden valossa tarpeeton, joten pykälä tulisi poistaa (63 §).

Kunnioitavasti

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Hannu Rautiainen
Johtaja